

O ISTOTNEJ ROLI OSÓB PEŁNIĄCYCH SAMODZIELNE FUNKCJE TECHNICZNE W INŻYNIERII BEZPIECZEŃSTWA OBIEKTÓW BUDOWLANYCH

THE IMPORTANT ROLE OF PEOPLE FULLING INDEPENDENT TECHNICAL FUNCTIONS IN ENGINEERING SAFETY OF CONSTRUCTION BUILDINGS

Dr inż. Adam BARYŁKA

CENTRUM RZECZOZNAWSTWA BUDOWLANEGO Sp. z o.o., Warszawa, biuro@crb.com.pl

*Artykuł recenzowany

Streszczenie

Za samodzielną funkcję techniczną w budownictwie uważa się działalność związaną z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych lub samodzielnego rozwiązania zagadnień architektonicznych i technicznych oraz techniczno-organizacyjnych. Architekci i inżynierowie budownictwa pełniący samodzielne funkcje techniczne w szeroko rozumianym procesie budowlanym, zarówno inwestycyjnym, jak i eksploatacyjnym (realizując zadania projektanta, kierownika budowy, kierownika robót budowlanych, inspektora nadzoru inwestorskiego oraz kontrolowania i dokonując oceny stanu technicznego obiektów) mają istotny wpływ na kształtowanie i utrzymanie bezpieczeństwa obiektów budowlanych. Stąd zawody architekta oraz inżyniera budownictwa są zaliczane do zawodów zaufania publicznego. W referacie podano zasady i uwarunkowania prawne wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

Słowa kluczowe: samodzielne funkcje techniczne, inżynieria bezpieczeństwa, obiekt budowlany

Abstract

An independent technical function in the construction industry is the activity related to the need for professional evaluation of technical phenomena or the independent solution of architectural, technical and technical-organizational issues. Architects and construction engineers who perform independent technical functions in a broadly understood construction process, both investment and operating (carrying out the tasks of the designer, the construction manager, the investor supervision inspector, and the control and assessment of the technical condition of the facilities) have a significant influence on the design and Maintenance of the safety of buildings. Hence the professions of the architect and construction engineer are included in the public trust. The paper presents principles and legal conditions for performing independent technical functions in the construction industry.

Key words: independent technical functions, safety engineering, building object

1. WPROWADZENIE

Człowiek dla zaspokojenia własnych potrzeb tworzy w środowisku swojego życia różne obiekty budowlane, będące produktami finalnymi działalności budowlanej (robót budowlanych), stanowiącymi konstrukcje połączone z gruntem w sposób trwały, wykonane z materiałów budowlanych i elementów składowych. Z uwagi na dużą trwałość obiektów budowlanych jakość ich rozwiązania na wiele lat przesądza o warunkach funkcjonowania człowieka w przekształconym środowisku jego życia. Stąd w każdym państwie są regulowane prawem zasady projektowania, budowania i eksploatacji obiektów budowlanych – ukierunkowane na zapewnienie różnorodnych potrzeb człowieka z uwzględnieniem szeroko rozumianego bezpieczeństwa [1, 6].

Potrzeba tworzenia bezpiecznych rozwiązań w tym zakresie wynika z potrzeb biologicznych człowieka oraz rów-

nowagi ekologicznej środowiska, która jest niezbędna dla zachowania życia człowieka i odpowiedniej jego jakości. Na potrzebę bezpiecznego kształtowania obiektów budowlanych wskazywano od zarania dziejów.

Przykładem może być dzieło rzymskiego architekta i inżyniera wojennego (żyjącego w I w p.n.e.) Witruwiusza „O architekturze ksiąg dziesięć” [13], w którym znajdujemy wymagania, jakim powinny odpowiadać budowle. Zaliczano do nich: funkcję, konstrukcję i bezpieczeństwo.

Z uwagi na dużą trwałość obiektów budowlanych każde państwo poprzez przepisy prawa wpływa celowo na takie kształtowanie obiektów budowlanych, aby podczas wieloletniego ich użytkowania (zgodnie z różnorodnymi potrzebami człowieka) zachowały one walory bezpieczeństwa w całym okresie istnienia []. Takie właśnie regulacje prawne są zawarte w przepisach ustawy z dnia 7.07.1994 r. – *Prawo budowlane* [11]) oraz w aktach wykonawczych do

tej ustawy, a także w wielu aktach odrębnych, ściśle skorelowanych z przepisami ustawy Pb, która jest podstawowym czynnikiem ładu w procesie budowlanym, w tworzeniu i utrzymywaniu substancji budowlanej.

Niezawodność bezpieczeństwa jest zasadniczym kryterium jakości i głównym postulatem formułowanym w projektowaniu, realizacji i eksploatacji obiektów budowlanych. Podstawowymi przesłankami do jej zapewnienia są: projektowanie i wykonawstwo obiektu budowlanego zgodnie z aktualną wiedzą (w tym różnego rodzaju przepisami), a przede wszystkim zarządzanie inwestycją ukierunkowane na jakość tworzonego obiektu budowlanego [2, 4, 6, 7].

Znaczenie obiektów budowlanych dla bezpieczeństwa współczesnych i przyszłych pokoleń sprawia, że sprawy projektowania, budowania, a następnie eksploatacji obiektów budowlanych muszą być wykonywane w sposób fachowy i odpowiedzialny. Z art. 5 ustawy [11] wynika, że realizacja tych działalności wymaga dobrej znajomości przepisów (w tym techniczno-budowlanych) oraz zasad wiedzy technicznej i działalności te powinny zapewniać spełnienie wymagań podstawowych dotyczących szeroko rozumianego bezpieczeństwa i licznego zbioru wymagań użytkowych oraz dodatkowych – w przewidywanym okresie użytkowania obiektu budowlanego [2, 4-7].

Ustawa stanowi, że te odpowiedzialne zadania muszą wykonywać wybrane osoby (architekci i inżynierowie budownictwa) określane mianem „osób wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie”, (zawody: architekta i inżyniera budownictwa są zaliczane do zawodów zaufania publicznego) co stanowi gwarancję spełnienia ww. wymagań [6, 10]. Samodzielne funkcje techniczne w budownictwie w Polsce mogą wykonywać osoby spełniające wymagania ww. ustawy i mogą być to nie tylko obywatele Polski, lecz także – zgodnie z przepisami odrębnymi – funkcje te mogą wykonywać również obywatele UE [8].

2. DZIAŁALNOŚĆ UZNAWANA ZA SAMODZIELNĄ FUNKCJĘ TECHNICZNĄ W BUDOWNICTWIE

Zgodnie z art. 12 ustawy [11] za samodzielną funkcję techniczną w budownictwie uważa się **działalność związaną z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych lub samodzielnego rozwiązania zagadnień architektonicznych i technicznych oraz techniczno-organizacyjnych**, a w szczególności działalność obejmującą [4, 6, 7]:

- a) projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i sprawowanie nadzoru autorskiego (czyli wykonywanie funkcji projektanta lub sprawdzającego);
- b) **kierowanie budową lub innymi robotami budowlanymi** (czyli wykonywanie funkcji kierownika budowy lub kierownika robót budowlanych);
- c) **kierowanie wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzór i kontrolę techniczną wytwarzania tych elementów** (jeśli są wytwarzane w trakcie budowy; nie dotyczy to przemysłowego wytwarzania elementów konstrukcyjnych, gdyż takie

czynności odbywają się poza procesem budowlanym i są regulowane innymi przepisami;

- d) **wykonywanie nadzoru inwestorskiego** (dotyczy funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego);
- e) **sprawowanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych** (jest to działalność wykraczająca poza zakres inwestycyjnego procesu budowlanego, ale regulowana ustawą i odnosząca się do obiektów użytkowanych, które muszą być poddawane okresowym kontrolom wykonywanym przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach).

3. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE OSÓB PEŁNIĄCYCH SAMODZIELNE FUNKCJE TECHNICZNE W BUDOWNICTWIE

3.1. Kto może wykonywać samodzielne funkcje techniczne w budownictwie?

Do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie jest niezbędne jednoczesne spełnianie szeregu wymagań określonych w przepisach prawa budowlanego oraz przepisach o samorządzie zawodowym architektów i inżynierów budownictwa. Aktualnie podstawowym kryterium, jakie muszą spełniać osoby planujące wykonywanie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, wynikającym z przepisów prawa budowlanego, jest **posiadanie uprawnień budowlanych** – potwierdzanych decyzją wydaną przez organ samorządu zawodowego (lub inne organy, np. wojewodę – dotyczy to osób, które uzyskały uprawnienia budowlane) lub stwierdzenie posiadania przygotowania zawodowego do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (na mocy przepisów obowiązujących przed dniem 1.01.1995 r.).

Osoby zainteresowane uzyskaniem uprawnień budowlanych muszą (i musiały w poprzednich latach) wykazać się posiadaniem odpowiedniego wykształcenia technicznego i praktyki zawodowej, dostosowanej do rodzaju, stopnia skomplikowania działalności oraz spełniać inne wymagania związane z wykonywaną funkcją, a także poddać się określonej procedurze weryfikacyjnej (np. zdać egzamin).

Zgodnie z art. 104 ustawy [11] osoby, które przed dniem wejścia w życie ustawy uzyskały uprawnienia budowlane lub stwierdzenie posiadania przygotowania zawodowego do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, zachowują uprawnienia do pełnienia tych funkcji w dotychczasowym zakresie.

Zakres uprawnień budowlanych należy odczytywać zgodnie z treścią decyzji o ich nadaniu i na podstawie przepisów będących podstawą ich nadania. Decyzja o nadaniu uprawnień budowlanych lub o stwierdzeniu posiadania przygotowania zawodowego do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie określa każdorazowo zakres prac projektowych lub robót budowlanych w danej specjalności, do których uprawniona jest dana osoba. Powyższy przepis deklaruje poszanowanie praw dobrze nabytych. Oznacza to, że **uprawnienia budowlane uzyskane pod rządami poprzednio obowiązujących przepi-**

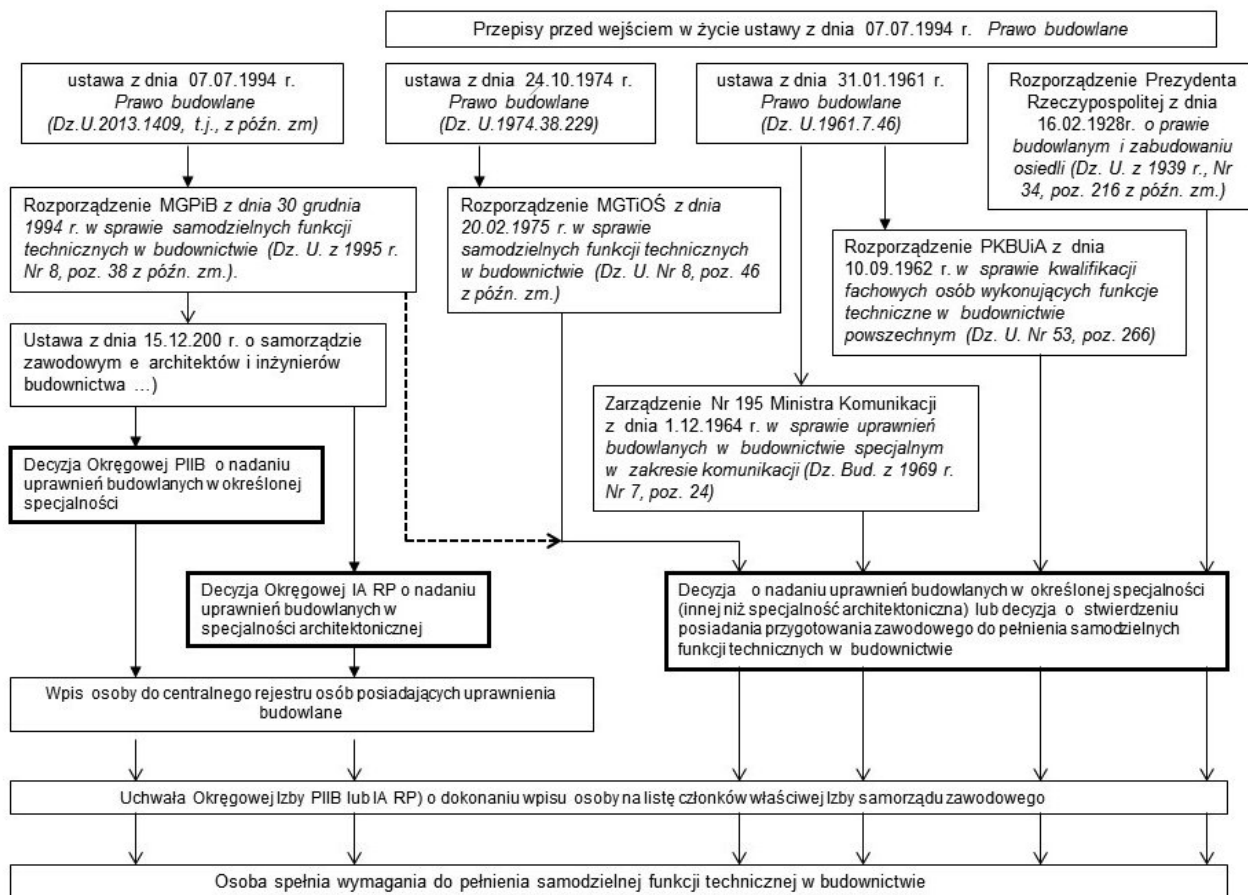
sów pozostają w mocy, a zakres ich nie ulega zmianie [6, 9].

3.3. Zakres uprawnień budowlanych

Zakres uprawnień budowlanych należy odczytywać zgodnie z treścią decyzji o ich nadaniu i na podstawie przepisów będących podstawą ich nadania. Decyzja o nadaniu uprawnień budowlanych lub o stwierdzeniu posiadania przy-

gotowania zawodowego do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie określa każdorazowo zakres prac projektowych lub robót budowlanych w danej specjalności, do których uprawniona jest dana osoba [6, 9].

W praktyce zawodowej możemy mieć do czynienia z osobami, które posiadają uprawnienia budowlane uzyskane na podstawie różnych przepisów obowiązujących w ubiegłych latach. Wykaz tych przepisów zawarto na rys. 1.

Rys. 1. Osoby upoważnione do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie na podstawie przepisów prawa budowlanego [6].

W stosunku do architektów lub inżynierów budownictwa – obywateli UE podstawowym warunkiem umożliwiającym wykonywanie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie na obszarze Polski jest **pozytywne przejście procedury dotyczącej** [6, 9]:

- uznania kwalifikacji** – zakończonej wydaniem decyzji przez właściwy organ samorządu zawodowego (Krajową Radę Izby Architektów lub Krajową Radę Izby Inżynierów Budownictwa) lub
- świadczenia usług transgranicznych.**

3.4. Uwarunkowania wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

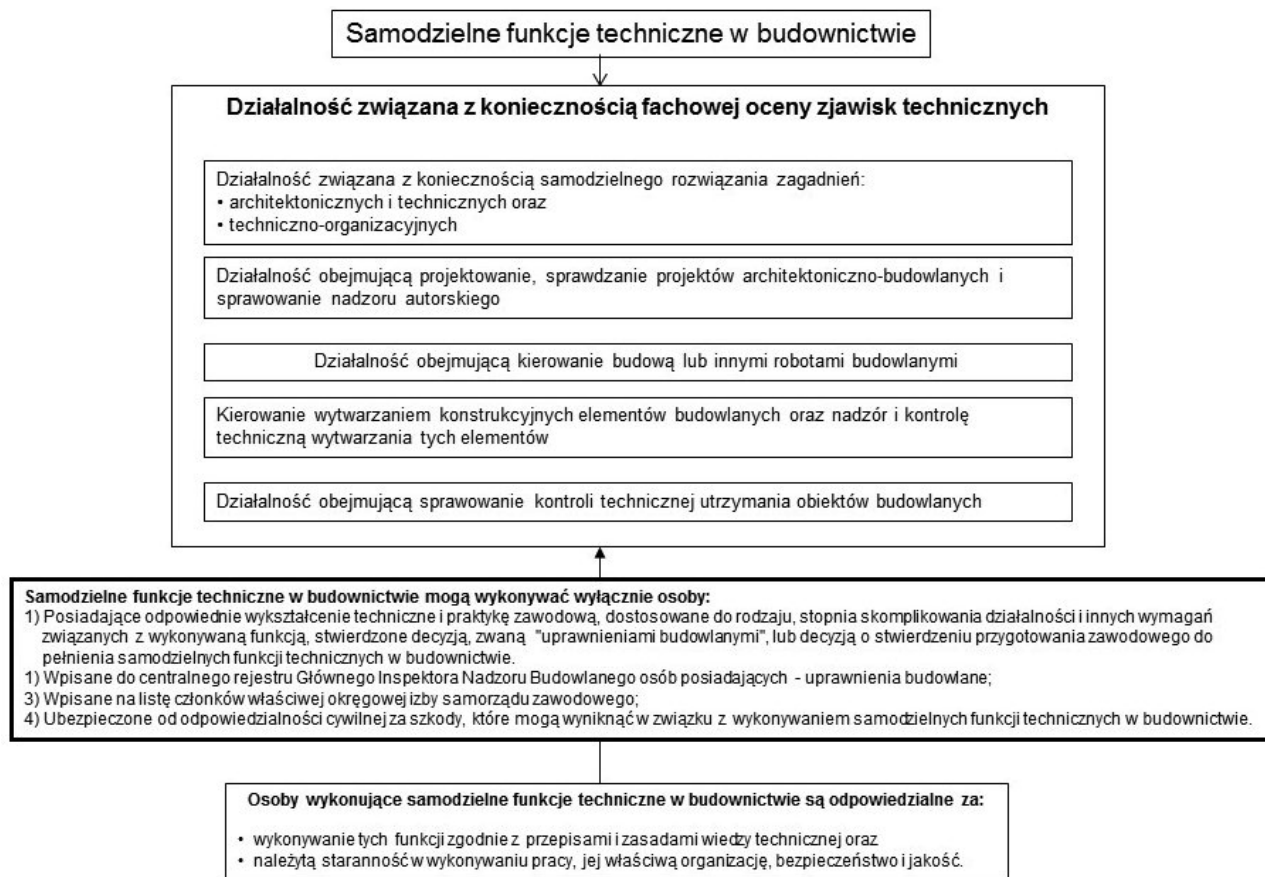
Posiadanie uprawnień budowlanych stanowi warunek konieczny, ale nie wystarczający do wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie [6].

Podstawę do wykonywania ww. funkcji technicznych w budownictwie stanowi:

- wpis w drodze decyzji do prowadzonego przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego (GINB), centralnego rejestru** osób posiadających uprawnienia budowlane;
- zgodnie z odrębnymi przepisami (por. art. 6 ust 1 ustawy z dnia 15.12.2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa [12]) – **wpis na listę członków właściwej Izby Samorządu Zawodowego**, potwierdzony zaświadczeniem wydanym przez tę izbę, z określonym w nim terminem ważności oraz
- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej** za szkody spowodowane w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (por. art. 6 ust. 1 ustawy [12]).

Osoby, które uzyskały uprawnienia budowlane na mocy przepisów obowiązujących przed dniem 1.01.1995 r., czyli przed dniem wejścia w życie ustawy [11] muszą spełniać tylko warunki:

- a) wpisu na listę członków właściwej Izby Samorządu Zawodowego, potwierdzonego zaświadczeniem wydanym przez tę izbę, z określonym w nim terminem ważności;
 - b) ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą wyniknąć w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (art. 6 ust. 2 ustawy [12]).
- Szczegółowo zagadnienie to wyjaśniono w pracy [6] oraz zasygnalizowano na rys.2.

Rys. 2. Podstawy wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie [6]

3.5. Ogólne obowiązki związane z pełnieniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

W przepisach rozdziału 3 ustawy [11] określono obowiązki i uprawnienia uczestników procesu budowlanego, w tym obowiązki (i uprawnienia) związane z pełnieniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie:

- projektanta – art. 20 ustawy [11];
- kierownika budowy (kierownika robót budowlanych) – art. 21 a i art. 22 ustawy [11];
- inspektora nadzoru inwestorskiego – art. 25 ustawy [11].

Dla właściwej realizacji ww. obowiązków jest konieczna współpraca osób pełniących ww. funkcje, która wymaga znajomości obowiązków i uprawnień wszystkich uczestników procesu budowlanego, w tym obowiązków i uprawnień inwestora – zawartych w art. 18 ustawy [11].

3.6. Ogólne zasady odpowiedzialności z tytułu wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie są odpowiedzialne, zgodnie z art. 12 ust. 6 ustawy [11], za:

- wykonywanie tych funkcji zgodnie z przepisami i zasadami wiedzy technicznej oraz
- należyłą staranność w wykonywaniu pracy, jej właściwą organizację, bezpieczeństwo i jakość.

Z powyższego wynika, że osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, oprócz posiadania odpowiedniej wiedzy technicznej, muszą bardzo dobrze znać przepisy (w tym techniczno-budowlane) odnoszące się do projektowania, prowadzenia robót budowlanych, a także użytkowania i utrzymywania określonych obiektów budowlanych.

Przepisy prawa budowlanego wymagają, aby działania ww. osób zapewniały spełnienie przez obiekt budowlany

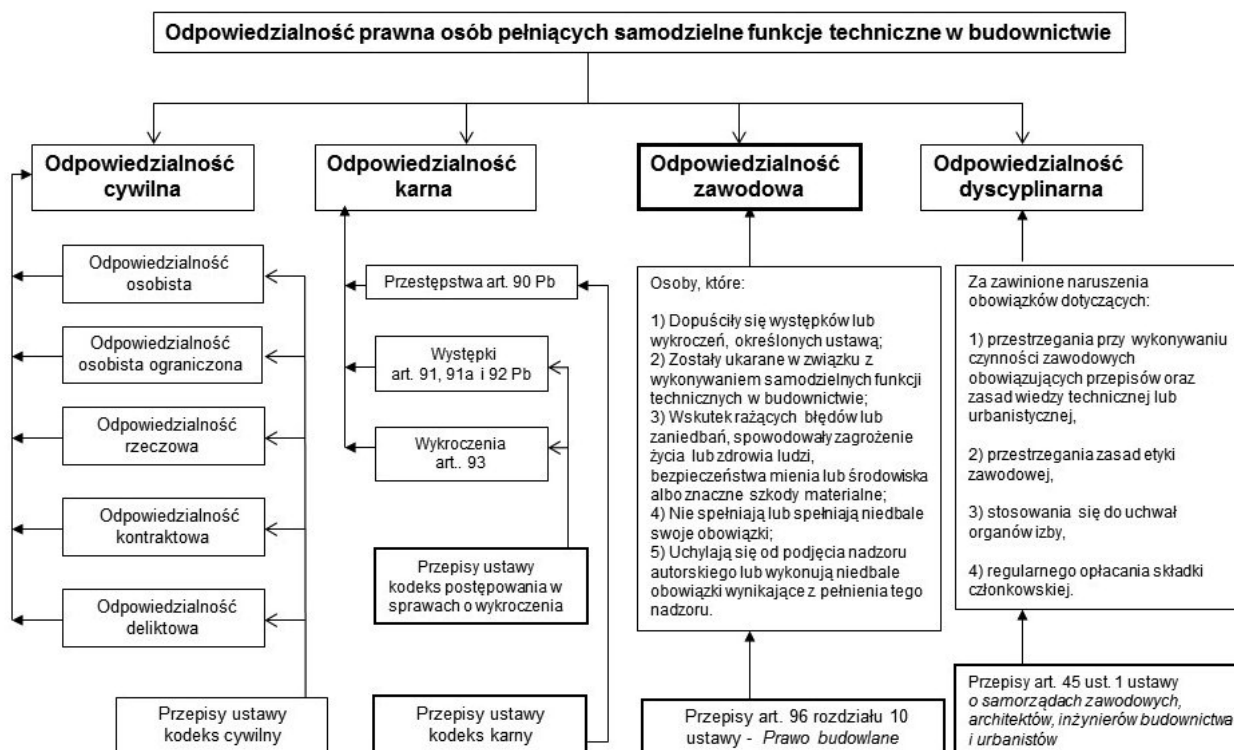
szeregu wymagań, określonych w art. 5 ustawy [11], w tym w szczególności wymagań podstawowych ukierunkowanych na zapewnienie szeroko rozumianego bezpieczeństwa obiektów budowlanych, m.in. w zakresie bezpieczeństwa konstrukcji i bezpieczeństwa pożarowego.

Przepisy art. 5 ww. ustawy wymagają również konieczności zapewnienia warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w procesie budowlanym, co jest nieodłącznym elementem staranności i właściwej organizacji pracy, determinującym jakość projektowanych i budowanych obiektów budowlanych. Za właściwą organizację, bezpieczeństwo i jakość w budownictwie odpowiadają osoby pełniące samodzielne funkcje projektantów, kierowników budów, kierowników robót budowlanych, inspektorów nadzoru inwestorskiego – zgodnie z ich ustawowymi obowiązkami w tym zakresie.

Ponadto takie osoby, wykonujące zawody „inżyniera budownictwa” i „architekta” zaliczone do zawodów zaufa-

nia publicznego, muszą przestrzegać zasad etyki zawodowej, wynikających z faktu przynależności do Izb Samorządu Zawodowego inżynierów budownictwa lub architektów. Takie ujęcie zagadnień technicznych w relacjach inwestor – państwo, w sposób szczególny mocuje osoby posiadające uprawnienia budowlane. Konsekwencją przyjętego sposobu sprawowania przez państwo nadzoru nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego oraz odpowiedzialności osób wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, jest wyraźne rozgraniczenie przypisanych tym podmiotom kompetencji.

Osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie ponoszą odpowiedzialność prawną z tytułu nienależytego wykonania swoich obowiązków określonych w przepisach ustawy [11], w tym odpowiedzialności cywilnej, karnej i zawodowej, a także odpowiedzialności dyscyplinarnej (rys. 3).

Rys. 3. Odpowiedzialność prawna osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie [6].

4. ROLA ORGANÓW ADMINISTRACJI ARCHITREKTONICZNO-BUDOWLANEJ I ORGANÓW NADZORU BUDOWLANEGO

Istotną rolę w procesie budowlanym zarówno inwestycyjnym, jak i eksploatacyjnym spełniają organy administracji architektoniczno-budowlanej i organy nadzoru budowlanego. Do podstawowych obowiązków tych organów należy:

1) **nadzór i kontrola nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego**, a w szczególności:

- zgodności zagospodarowania terenu z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz wymaganiami ochrony środowiska,
- warunków bezpieczeństwa ludzi i mienia w rozwiązaniach przyjętych w projektach budowlanych, przy wykonywaniu robót budowlanych oraz utrzymywaniu obiektów budowlanych,
- zgodności rozwiązań architektoniczno-budowlanych z przepisami techniczno-budowlanymi oraz zasadami wiedzy technicznej,
- właściwego wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie,

e) stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych wyrobów zgodnie z art. 10 Pb;

2) **wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach określonych ustawą;**

Organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego kontrolują posiadanie przez osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie uprawnień do pełnienia tych funkcji [11].

Organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego przy wykonywaniu obowiązków określonych przepisami prawa budowlanego [11]:

- **Mogą dokonywać czynności kontrolnych.** Protokolarne ustalenia dokonane w toku tych czynności stanowią podstawę do wydania decyzji oraz podejmowania innych środków przewidzianych w przepisach prawa budowlanego;
- **Mogą żądać** od uczestników procesu budowlanego, właściciela lub zarządcy obiektu budowlanego, informacji lub udostępnienia dokumentów:
 - związanych z prowadzeniem robót, przekazywaniem obiektu budowlanego do użytkowania, utrzymaniem i użytkowaniem obiektu budowlanego;
 - świadczących, że wyroby stosowane przy wykonywaniu robót budowlanych, a w szczególności wyroby budowlane, zostały wprowadzone do obrotu lub udostępnione na rynku krajowym zgodnie z przepisami odrębnymi;
- **Mogą nałożyć, w drodze postanowienia,** na uczestników procesu budowlanego, właściciela lub zarządcy obiektu budowlanego obowiązek dostarczenia w określonym terminie odpowiednich ocen technicznych lub ekspertyz (w razie powstania uzasadnionych wątpliwości co do jakości wyrobów budowlanych lub robót budowlanych, a także stanu technicznego obiektu budowlanego). Koszty ocen i ekspertyz ponosi osoba zobowiązana do ich dostarczenia;
- **Mogą zlecić wykonanie tych ocen lub ekspertyz albo wykonanie dodatkowych ocen lub ekspertyz** na koszt osoby zobowiązanej do ich dostarczenia (w razie niedostarczenia w wyznaczonym terminie żądanych ocen lub ekspertyz albo w razie dostarczenia ocen lub ekspertyz, które niedostatecznie wyjaśniają sprawę będącą ich przedmiotem).

Szczególną rolę w zakresie rolę w procesie budowlanym zarówno inwestycyjnym, jak i eksploatacyjnym spełniają organy nadzoru budowlanego, które mają obowiązek:

- 1) kontroli przestrzegania i stosowania przepisów prawa budowlanego, która obejmuje:
 - kontrolę zgodności wykonywania robót budowlanych z przepisami prawa budowlanego, projektem budowlanym lub warunkami określonymi w decyzji o pozwoleniu na budowę;
 - **sprawdzanie posiadania przez osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie właściwych uprawnień do pełnienia tych funkcji;**
 - sprawdzanie wyrobów stosowanych przy wykonywaniu robót budowlanych w zakresie zgodności

z art. 10 ustawy [11], w szczególności wyrobów budowlanych.

- 2) kontroli działania organów administracji architektoniczno-budowlanej;
- 3) badania przyczyn powstawania katastrof budowlanych;

5. PODSUMOWANIE

- 1) Osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie decydują o spełnianiu wymagań inżynierii bezpieczeństwa obiektów budowlanych w procesie budowlanym.
- 2) Przepisy prawa budowlanego określają obowiązki i uprawnienia ukierunkowane na zapewnienie wymagań inżynierii bezpieczeństwa obiektów budowlanych w procesie budowlanym.
- 3) Przepisy prawa określają odpowiedzialność prawną osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie z tytułu nieodpowiedniego wykonywania swoich obowiązków.
- 4) Istotną rolę w kształtowaniu inżynierii bezpieczeństwa obiektów budowlanych w procesie budowlanym spełniają organy administracji państwowej właściwe w sprawach robót i obiektów budowlanych (w szczególności organy nadzoru budowlanego) dokonujące kontroli przestrzegania i stosowania przepisów prawa budowlanego.

Literatura

1. Baryłka A., *Wprowadzenie do inżynierii bezpieczeństwa obiektów antropogenicznych*. Chłodnictwo, nr 4,5/2015, Spawalnictwo nr 4/2015.
2. Baryłka A., *Okresowe kontrole obiektów budowlanych w procesie ich eksploatacji*. wyd. CRB, Warszawa, 2016.
3. Baryłka J., Borkowski M., Swatek L.: *Działalność uczestników procesu inwestycyjnego i eksploatacyjnego oraz właściwych organów nadzoru budowlanego po zaistnieniu katastrofy budowlanej*. Przegląd Budowlany, Nr 9/1999.
4. Baryłka A., Baryłka J.: *Inżynieria bezpieczeństwa obiektów budowlanych w przepisach prawa*. Referat na XXVI Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Technicznej pt. Inżynieria bezpieczeństwa – Ochrona przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń „Ekomilitaris 2012”, Zakopane, 3-6.09.2012.
5. Baryłka A., Baryłka J.: *Okresowe kontrole jako ważny etap diagnostyki technicznej obiektów budowlanych*. Referat na V Krajowej Konferencji Naukowo-Technicznej ARCHBUD 2012 „Problemy współczesnej architektury i budownictwa”, Zakopane, 3-6.09.2012.
6. Baryłka A., Baryłka J., *Samodzielne funkcje techniczne w budownictwie. Przewodnik po prawie z komentarzem*. wyd. POLCEN, Warszawa, 2016.
7. Baryłka A., Baryłka J., *Eksploatacja obiektów budowlanych. Poradnik dla właścicieli i zarządców nieruchomości*. wyd. CRB, Warszawa, 2016.

8. Smarż J., *Wykonywanie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie przez obywateli państw UE w Polsce*, cz. II, „Inżynier Budownictwa”, nr 6/2011.
9. Smarż J., *Przekraczanie zakresu uprawnień budowlanych i jego skutki*, „Inżynier Budownictwa”, nr 11/2011.
10. Smarż J., *Samorząd zawodowy inżynierów budownictwa jako samorząd zaufania publicznego*, KUL, Lublin 2013.
11. Ustawa z dnia 07.07.1994 r. – *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2016 r., poz. 290, z późn. zm.).
12. Ustawa z dnia 15.12.2000 r. *o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa*. (Dz. U. z 2001 Nr 5, poz. 42, z późn. zm.)
13. Witruwiusz, *O architekturze ksiąg dziesięć*. Seria: Biblioteka Antyczna, Wyd. Prószyński i S-ka, Prószyński i S-ka, Warszawa, 1999.

Bal Inżynierski

ZAPRASZAMY

wszystkich sympatyków

**i przyjaciół PSRiBS na bal inżynierski,
który odbędzie się 27.01.2018r.**

Wszystkie informacje dostępne

będą na stronie: <http://psribs.pl/>

**POLSKIE STOWARZYSZENIE
RZECZOZNAWCÓW I BIEGŁYCH SĄDOWYCH**